

An da fuere mer weider mat eisem Ordre du jour.

Mir hunn hei nach eng Resolutioun vum Här Garcia, den Här Garcia huet se erkläert, Dir hutt se schrëftlech virun lech leien, sou dass mer direkt kënnen ofstëmmen.

(Interruptions)

Ah, den Här Lucien Weiler freet d'Wuert. Här Weiler.

M. Lucien Weiler (CSV).- Här President, ech fannen zwar dass déi Resolutioun hei absolut iwwerflësseg ass. Ech menge mir sinn all domat d'accord, wann dee Projet hei aviséiert ass vum Conseil d'Etat, dass mer alleguer bereet si fir en direkt an déi éischt Sitzung déi nëmme méiglech ass ze huelen an en ofzestëmmen. An d'Fiche financière huet d'Madame Hennicot och faerdeg, si gëtt déi an d'Kommissioun eran, fir dass déi Fiche zesumme mam Projet analyséiert ka ginn. An dofir fannen ech et awer wierklech total iwwerflësseg, fir dass mir eis elo selwer sollen opferderen, dat wat mer alleguerte matenee wëlles hunn an déi beschten Intentionen hunn, fir dat och elo nach an enger Resolutioun festzehalen.

Dofir denken ech dass dat hei superfétatoire ass an deementsprechend proposéieren ech de Kollegen, dass se se sollen zrëckzéien. An am Fall wou si et net zrëckzéien, leene mir se of, well dat heite gëtt gemaach, an ech gesinn net a firwat mer et och elo nach mussen an enger Resolutioun festhalen.

M. le Président.- Den Här Garcia huet d'Wuert gefrot.

M. Robert Garcia (*DÉI GRÉNG*).- Här President, dat mat där Fiche financière, dat stëmmt jo net. Ech krut e Bréif geschéckt vun der Regierung, en Avis zu menger Proposition de loi, an do war et de fënnfte Punkt wou meng Proposition de loi kritiséiert ginn ass, well keng Fiche financière dobäi war. A bei hirem Projet, beim Projet de loi vun der Regierung, wär eng Fiche financière dobäi. Se ass weder bei der provisoirescher Versioun, nach war bei där Versioun déi mir iwwert de Courrier électronique kritt hunn dobäi. An d'Madame Ministerin huet gesot si hätt bei der Pressekonferenz gesot, d'Fiche financière géif zwou Milliounen Euro bedroen. Dat ass jo ganz sympathesch, mä ech weess net ob d'Chamber neierdénks soll d'Fiches financières iwwer eng Pressekonferenz gewuer ginn, an dofir sinn ech awer nach ëmmer dofir dass mer dat heite solle festhalen, well soss fäerten ech geet et wéi sou oft, da kënnt déi Fiche financière an der leschter Minutt wann de Projet ofgestëmmt gëtt, an dofir wëll ech déi Resolutioun hei oprecht erhalen.

M. le Président.- Här Weiler.

M. Lucien Weiler (CSV).- Also, Här President, dee Projet ass elo virun zwou oder dräi Wochen déposéiert ginn, en ass vun der Kommissioun nach net analyséiert ginn. Wann d'Kommissioun sech mat deem Projet do ofgi wäert, da läit och d'Fiche financière vir, an deementsprechend kënnen déi zwou Saachen da matenee gekuckt ginn.

(Interruptions diverses et brouhaha général)

M. le Président.- Mir stëmmen dann of. Et ass e Vote électronique verlaangt.

Résolution 1

Mir stëmmen elo of iwwert d'Resolutioun 1.

Vote

Déi dofir si stëmme mat Jo, déi dergéint si mat Neen oder si enthalen sech.

D'Resolutioun ass verworf mat 34 Nee- a 25 Jo-Stëmmen.

Ont voté oui: MM. Jean Asselborn (par M. Mars Di Bartolomeo), Alex Bodry, Mme Mady Delvaux-Stehres, M. Mars Di Bartolomeo, Mme Lydie Err, MM. Ben Fayot, Jean-Pierre Klein, Jeannot Krecké, Lucien Lux (par M. Alex Bodry), Mme Lydia Mutsch, MM. Jos Scheuer, Georges Wohlfart et Marc Zanussi;

MM. Jean Colombero (par M. Gast Gibéryen), Gast Gibéryen, Fernand Greisen, Jacques-Yves Henckes, Aly Jaerling, Jean-Pierre Koepp et Robert Mehlen (par M. Aly Jaerling);

MM. François Bausch, Robert Garcia, Camille Gira, Jean Huss (par Mme Renée Wagener) et Mme Renée Wagener.

Ont voté non: MM. Lucien Clement, Marcel Glesener, Jean-Marie Halsdorf, Norbert Hauptert, Ady Jung, Nico Loes, Paul-Henri Meyers, Mme Marie-Josée Meyers-Frank, M. Laurent Mosar, Mme Ferny Nicklaus-Faber, MM. Patrick Santer, Marcel Sauber, Marco Schank, Jean Spautz, Mme Nelly Stein, MM. Nicolas Strotz, Fred Sunnen, Lucien Weiler et Claude Wiseler;

Mme Simone Beissel, MM. Jeannot Belling, Xavier Bettel, Niki Betten-dorf, Emile Calmes, Mme Agny Durdu, MM. Gusty Graas (par M. Marco Schroell), Paul Helminger (par M. Niki Bettendorf), Alexandre Krieps (par Mme Simone Beissel), Claude Meisch (par M. Xavier Bettel), Mme Maggy Nagel, MM. Jean-Paul Rippinger, Marco Schroell, John Schummer et Théo Stendebach.

Da komme mer elo zur Diskussioun vum Projet de loi 4959, engem Protokoll zur Konventioun géint d'Diskriminéierung vun de Fraen, an dem Projet de loi 4960, engem Amendement zur Konventioun géint d'Diskriminéierung vun de Fraen. Iwwert déi zwéi Projekte gëtt gläichzäiteg diskutéiert. Et si bis elo schonn ageschriwwen: d'Madame Err an d'Madame Nagel. D'Wuert huet elo de Rapporteur vum Projet de loi, déi honorabel Madame Ferny Nicklaus-Faber.

2. 4959 - Projet de loi portant approbation du Protocole facultatif à la Convention sur l'élimination de toutes les formes de discrimination à l'égard des femmes, adopté par l'Assemblée Générale de l'Organisation des Nations Unies, le 6 octobre 1999

4960 - Projet de loi portant approbation de l'amendement au paragraphe 1 de l'article 20 de la Convention sur l'élimination de toutes les formes de discrimination à l'égard des femmes, adopté à la huitième réunion des Etats Parties le 22 mai 1995

Rapport de la Commission de l'Égalité des chances entre femmes et hommes et de la Promotion féminine

Mme Ferny Nicklaus-Faber (CSV), rapportrice.- Här President, Dir Dammen an Dir Hären, déi zwéi Gesetzesprojeten, déi mir haut an der Chamber zur Ofstëmmung virleien hunn, droen zu enger Verbesserung vum Schutz vun de Fraerechter bäi. De Projet 4959 huet als Objet dem fakultative Protokoll zur CEDAW-Konventioun zoustëmmen. Et ass e wichtegt juristescht Instrument, dat fir eng méi effizient Ëmsetzung vun der Konventioun steet.

(Coups de cloche de la Présidence)

M. le Président.- Lauschtert dach e bëssen no!

Mme Ferny Nicklaus-Faber (CSV), rapportrice.- Dir kënnt lech berouegen, ech hunn net fir laang.

(Brouhaha général)

D'CEDAW-Konventioun huet hiren Objektif nach net ganz erfëllt. D'Orientéierungsdebatt, déi d'lescht Woch am Kontext vum internationale Fraendag an der Chamber organiséiert gouf, huet gewisen, datt d'Ongläichheeten tëschent Fraen a Männer weider bestinn. Et ass eng Tatsaach, datt verschidde Länner et ënnerloossen déi eng oder déi aner Diskriminéierung dem Kontrollorgan vun der Konventioun dem CEDAW-Comité ze mellen. Déi héich Zuel an d'Natur vun de Reserven erklären och deelweis dësen Zoustand.

Während der Weltkonferenz iwwert d'Mënscherechter zu Wien 1993 gouf d'Iddi zrëckbehalen d'Rechter vun de Frae méi wirksam ze garantéieren iwwert de Wee vun neie Prozeduren. Den CEDAW-Comité an d'Fraekommissioun vun der UNO goufen opgefuerdert iwwert e System nozedenken, wou d'Leit d'Méiglechkeet hätte bei verschidene Organer kloen anzereechen. Dëse Mechanismus huet sech schonn am Kader vun aneren internationalen Traitéen bewäert, wéi zum Beispill bei dem internationale Pakt iwwer zivil a politesch Rechte oder bei der Konventioun iwwer rassistesche Diskriminéierungen.

Am Mäerz 1999 huet d'Fraekommissioun vun der UNO e Protokoll zur CEDAW-Konventioun ugeholl, deem d'Generalversammlung an enger Resolutioun vum 6. Oktober 1999 zougestëmmt huet. Dëse Protokoll féiert zwéi nei Rechte an. Als alleréischte en individuellt Petitionsrecht zugonschte vun eenzelne Leit a Gruppementer, déi sech un den CEDAW-Comité wenne kënnen ënner Form vun enger direkter Kloe, wa se der Meinung sinn d'Rechter, déi d'Fraen op Basis vun där Konventioun zegutt hunn, géife vun engem Etat signataire net respektéiert ginn. Eenzeg Viraussetzung ass, dass all intern Recours müssen erschöpft sinn.

Den CEDAW-Comité huet als Aufgab d'Diskriminéierungsfäll ze analyséieren an dem „Konventionsbrieche“ seng Bemerkungen a Recommendationen ze iwwermëttelen. Dat betreffend Land huet am Prinzip da sechs Méint Zäit fir Stellung ze huelen an den CEDAW-Comité iwwert d'Moosnamen ze informéieren, déi geholl gi si fir där diskriminatorescher Situatioun en Enn ze setzen. Am Fall vun enger Gefor fir de Plaignant huet den CEDAW-Comité d'Recht Sécherungsmoosnamen ze huele fir d'Integritéit an d'Rechter vum Plaignant kënnen ze schützen.

De Protokoll erkennt dem CEDAW-Comité och en eegent Ermittlungsrecht un am Fall vun enger Verletzung vun der CEDAW-Konventioun. De Comité kann agraifen, ouni dass eng Kloe virläit. Am Kader vun dëser Prozedur huet de Comité d'Méiglechkeet eng Ermëttlung ze ordonnéieren. Falls dat betreffend Land averstanen ass kann dës Ermëttlung eng territorial Inspektioun beinhalten. Nodeem d'Ermëttlung ofgeschloss ass, gi Resultater an eventuell Recommendationen deem a Fro kommende Land ënnerbreet, dat dorobber Stellung huele kann. D'Ermëttlungsrecht gesäit awer keng Zwangsmoosname vir. D'Länner, déi de Protokoll ratifizéiert hunn ouni eng Reserv ze maache wat d'Prozedur ugeet, dierfe keng Ermëttlungen duerch den CEDAW-Comité refuséieren.

Vergeltungsmoosname vis-à-vis vun deene Leit, déi sech un de Comité wenden, si strengstens verbueden. D'Länner, déi dem Protokoll bäitrieden, sinn opgefuerdert

entspreechend Moosnamen ze huele fir Aschüchterungsmanöveren ze verhënneren.

Här Bodry, Dir kënnt vläicht och dobausse schwätzen. Et wier maner lästeg fir deen, deen hei ass.

(Brouhaha général)

M. Jeannot Krecké (LSAP).- Esou haart huet hien elo net geschwat, dass Dir gestéiert gi sidd.

Mme Ferny Nicklaus-Faber (CSV), rapportrice.- Also, dat do ass net ze iwwerhéieren.

E weidert wichtegt Element vum Protokoll ass d'Onméiglechkeet fir d'Länner Reserven ze maachen, ausser wat d'Enquêtéprozedur ugeet. Domat gëtt verhënnert, datt de Protokoll en einfache Pabeier bleiwe soll.

Deen zweete Projet de loi, dee mer haut an der Chamber virleien hunn, de Projet 4960, huet als Objet den Amendement vum Artikel 20, Paragraph 1 vun der CEDAW-Konventioun, deen den 22. Dezember 1995 vun der Generalversammlung vun der UNO ugeholl ginn ass, ze approuvéieren.

Dësen Amendement gesäit vir d'Versammlungsdauer vum CEDAW-Comité ze verlängeren. Am Moment versammelt sech dëst Organ eemol am Joer während zwou Wochen, wat am Verhältnis zu senger Aufgabe vill ze vill kuerz ass. Zënter 1979 ass nämlech d'Zuel vun de Länner, déi d'Konventioun ënnerschriwwen a ratifizéiert hunn, stänneg an d'Luucht gaangen, esou datt de Comité sech mat ëmmer méi Rapporte beschäftege muss. Zwou Woche ginn net méi duer fir dass de Comité senger Aarbecht ka korrekt nogoen. Doriwwer eraus wäert sech de Comité an Zukunft och musse mat individuelle Kloe beschäftegen, respektiv Enquëten aleeden, wat erëm vill Zäit an Usproch huele wäert. Den Amendement gesäit vir datt Länner, déi der CEDAW-Konventioun bäigetruede sinn, d'Versammlungsdauer vun dem CEDAW-Comité festleeën, ënnert dem Virbehalt d'Generalversammlung vun der UNO gëtt hiren Accord.

Här President, Dir Dammen an Dir Hären, et kann een aus deem wat ech elo virgedroen hu schléissen, datt déi zwéi virleied Gesetzesprojete kleng awer wichteg Projekte sinn, déi zur Gläichstellung vun de Frae wäerte bäidroen. Ech géif lech bieden am Numm vun der Kommissioun dës zwéi Texte ze stëmmen, déi selbstverständlech den Accord vun eiser Fraktioun hunn.

Ech soen lech merci.

Plusieurs voix.- Très bien.

M. le Président.- D'Wuert huet d'Madame Lydie Err.

Discussion générale

Mme Lydie Err (LSAP).- Här President, Dir Dammen an Dir Hären, et gëtt net nëmme eng europäesch Mënscherechtskonventioun an eng Weltorganisatioun fir Mënscherechter, et gëtt och eng Weltkonventioun fir d'Mënscherechter vun de Fraen, an dat ass eben déi CEDAW-Kommissioun ëm déi et hei geet. Si ass 1993, mengen ech, hei ugeholl ginn an an där Konventioun war eppes wéi e Kontrollmechanismus, deen eis Ministesch ganz gutt kennt, well si am Januar dee leschten annuelle Rapport, deen all véier Joer soll gemaach ginn, presentéiert huet.

Dee Kontrollmechanismus soll eben duerch dës Protocole facultatif verstärkt ginn an deem Sënn, dass dee Comité vun der CEDAW-Konventioun soll verstärkte Kompetenz kréien an dass och d'Leit aus deene Länner, déi Mitglied si vun där Konventioun, en individuellt Petitionsrecht kréie sech bei där Kommissioun do ze bekloen, wann hir Mënscherechter als Fra par rapport zu der Egalitéit net respektéiert gi sinn. Dat ass e grouse Schrëtt.

Interessant ass et, dass déi Konventioun vun engem Droit de pétition individuel schwätzt, awer trotzdem déiselwecht Konditiounen virgesäit wéi bei engem Recours juridictionnel, well de Protokoll preziséiert dass deen Droit de pétition individuel eréischt da kann exercéiert ginn, wann d'Droits de recours internes alleguerten épuiséiert sinn, esou dass een am Fong zwëschent deem Droit de pétition an deem Droit juridictionnel do hésitéiert a kann, mengen ech, mat guddem Gewësse soen, dass hei am Fong sech eppes agefall gelooss ginn ass, wat sui generis ass, wat sech zwëschent engem Petitionsrecht an engem Droit de recours juridictionnel situéiert. Doriwwer eraus, mengen ech, gëtt dës Konventioun gewësse Garantie wat d'Pouvoir vum deem Comité do ubelaangt.

Déi Kommissioun, dee Comité huet d'Pouvoiren ze investigéieren, Antwerten ze froen, an d'Regierung kann, mengen, ech wa se Erklärungen gefrot kritt, schlecht refuséieren déi Erklärungen ze ginn. Si kritt och een Délai gesat an deem se muss aktiv ginn, sou dass een dovunner kann ausgoen dass déi theoretesch Rechte aus der CEDAW-Konventioun duerch dës Protokoll additionnell an der Praxis wäerte verstärkt ginn.

Besounesch ass dat de Fall well net nëmme en individuellt Recht sech ze beschwéiere besteet, mä well och een Droit d'enquête fir de Comité besteet. An ech begrëssen hei ausdrécklech dass och Lëtzebuerg déi Artikelen iwwert deen Droit d'enquête vun deem Comité do ugeholl huet. Dat heescht, ouni dass eng individuell Plainte ass, kann op Basis vu Beschwerden, déi aus der Press ervir ginn oder aus dem Rapport annuell - an d'Madame Minister weess sécher vu wat ech schwätzen - dee Comité do sech saisiéieren, mat engem Mësstand wat d'Egalitéit an engem Land ubelaangt, an eng Enquête maachen. Si kann esouguer, an dat ass sécherlech eng interessant Méiglechkeet, d'Leit op d'Plaz schécke fir op der Plaz eng Enquête ze maache fir festzestellen wat lass ass, an de Stat muss dann, wann en d'Konklusioun vum Comité matgedeelt kritt, an deene sechs Méint Stellung huelen a konkret Propositionen maache wéi e gedenkt déi Mësstänn, déi festgestallt gi sinn, aus der Welt ze schafen. Dat, mengen ech, ass och en interessant Instrument wat ze begrëssen ass.

Et misst ee just natierlech elo wësse wéi oft dass dat an der Praxis lo wäert gebraucht ginn. De Requéant, an ech mengen dat ass een Detail deen interessant ass, kann net nëmme en Eenzelne sinn, mä et kann och e Grupp vu Particulieré sinn. Eng Associatioun, virausgesat dass wann et sech ëm en individuelle Fall handelt, dass den Accord vun deem Interesséierten, direkt Interesséierte ginn ass.

D'Kommunikatiounen oder d'Petitiounen mussen schrëftlech eragerecht ginn a si dierfen net anonym sinn. Ech mengen dass och dat wichteg ass, net nëmme fir d'Plaignanten a fir de Comité, mä fir déi Regierungen déi hei wäerte betraff ginn.

Déi aner Saachen déi ech wollt soen, si vu menger Virriednerin hei gesot ginn.

Zum zweete Protokoll 4960 ass eigentlech näischt ze soen, ausser dass et evident ass, wann deen éischte Rapport ugeholl gëtt, dass méi Aarbecht op de Comité de Contrôle vun der CEDAW-Kommissioun zoukënnt an dass zwou Wochen am Joer net méi duergi fir ze siégéieren. Besounesch dann och wann déi Enquête sollen déi Enver-gure kréien, déi ee sech heiansdo mol géif wënschen.

Et ass also evident dass déi zwéi Projeten zesumme ginn an dass deen een ouni deen aneren net ka liewen. Mat deem zweeten och hu mer kee Problem. Ech wollt

schlussendlech ee Wuert soen zu de Konklusioune vun deem Comité. Zu deem lëtzebuerger Rapport annuel, deem am Januar presentéiert ginn ass. Ech géif et abwägeg fannen, wa mer déi zwou Konventionen hei unhuelen an et net géife fäerdeg bréngen, bis deem nächste Rapport a véier Joer erëm soll presentéiert ginn, déi Recommendationen wou déi meescht dovunner fir d'drétt scho preziséiert ginn, nach ëmmer net erfëllt wieren. Ech wëll nëmmen eng oder zwou Remarquen hei opzeilen, déi am Kader vun dëse Konklusioune gesot gi sinn.

Éischstens d'Ophiewe vun de Reserven. Wa mer wëssen dass déi heite Protokoller keng Reserven erlaben, ass et abwägeg dass mir deem heite Protokoll bäitrieden an eis Reserven zu der Basiskonvention géifen oprecht erhalen. Och da wa mer wëssen, dass nëmmen eng vum Stat ofhänkt, déi aner exklusiv vun eiser Monarchie.

Deen zweete wichtege Punkt ass dee vum Artikel 11, an ech hoffen dass och dee Punkt et wäert méiglech sinn déi nächste Kéier gekläert ze hunn.

Dee leschte Punkt ass et, deem ech am Fong nach hei wollt kuerz sträfen. Dat ass dee vun de Visas d'artiste. Wa mer dee Protokoll hei ugeholl hunn a wann en dräi Méint, nodeem d' Ratifikatiounsinstumenten déposéiert gi sinn, en vigueur ass, da mengen ech wiere mer ganz gutt berode spéitstens bis dohinner eppes um Niveau vun deem Visa, soit disant d'artiste geschafft ze hunn, well soss riskéiere mer no deene Remarquen, déi an de Konklusioune vum leschte Januar stoungen, als éischt Land hei eng Enquête ze kréien iwwert dee Mëssstand vum Visa fir d'Artisten. An dat, mengen ech, géif dee gudde Wëllen beweisen, dass mer hei déi Konventionen, déi Protokoller akzeptéieren. Dat géif beweisen dass mer net kohärent mat eis selwer wieren an dat, sinn ech iwwerzeugt, Madame Minister, dat ka jo net Är Intention sinn.

M. le Président.- Als nächst Riednerin ass d'Madame Maggy Nagel agedroen.

Mme Maggy Nagel (DP).- Här President, Dir Dammen an Dir Hären, nodeems d'Madame Nicklaus e gudden an detailléierte Rapport zu zwee relativ wichtege awer komplizéierte Projeten hei presentéiert huet, wëll ech mech ganz kuerz faassen an den Accord vun eiser Fraktioun bréngen.

M. le Président.- Déi lescht Diskussionsriednerin ass d'Madame Renée Wagener.

Mme Renée Wagener (DÉI GRÉNG).- Här President, et gëtt héich Zäit dass mer dës Projekte stëmmen.

M. le Président.- Dann den Här Jaerling.

M. Aly Jaerling (ADR).- Jo, Här President, well mir jo integral fir d'Mënscherechter antrieden, ass et selbstverständlech dass mer och fir d'Mënscherechter vun de Fraen antrieden. An ech mengen et ass jo och net dem ADR seng Schold, dass dës Konvention vun 1995 eréischt haut gestëmmt gëtt.

M. le Président.- D'Wuert huet elo d'Madame Fraeministesch Marie-Josée Jacobs.

Mme Marie-Josée Jacobs, *Ministre de la Promotion féminine*.- Här President, Dir Dammen an Dir Hären, ech géif mech och wëllen de Mercien uschlëssen an och soen, dass mer net méi vill no dem Rapport vun der Madame Nicklaus an deenen zousätzlechen Erklärungen vun der Madame Err iwwreg bleift ze soen. Ech si frou dass mer déi zwee Gesetzter elo gestëmmt kréien. Ech hätt dat natierlech léiwer virum 22. Januar gehat, dann hätte mer do zu New York e bëssen eng besser Figur gemaach. All deenen, déi d'Geleeënheet net hate fir do dobäi ze sinn, wëll ech soen, dat ass net esou e Spazéiergang deen een dohinner mécht, mä do gëtt ee während engem ganzen Dag vun den Expären aus deene verschiddene Länner op Nieren an Häerz gepréift.

(*Interruption*)

Also Madame Wagener, et ass net u mir gescheitert, dat wësst Dir

och. Also ech hätt kee Problem domadder gehat, au contraire, mä dat wat net ass ka jo a véier Joer duerchaus sinn. Et ass ëmmer gutt wann een zu méi ass, fir dat och do kënne ze soen.

Konkret Froen, Kriticken an och Virschléi gi gemaach an, wéi gesot, selbstverständlech ginn déi och de Länner iwwermëttelt a ginn och hei veröffentlecht, an dann huet och jiddereen d'Geleeënheet fir dat och erëm eng Kéier anzekloen an ze soe wat mer gemaach an net gemaach hunn. Ee vun deene grouse Misären deen effektiv ass, dat ass dass mer während Joren dohinner erziele ginn, dat doten dat maache mer elo, a kee Mënsch versteet dat mir sechs Joer Zäit brauche bis mer ee Gesetz gestëmmt hunn. Dat ass natierlech och fir verschidde Leit schwéier déi aus anere Länner kommen, déi net all Berufschamberen dräimol bei all Avis an all Avis complémentaires froen. Do geet et natierlech e bësselche méi séier, wéi dat hei zu Lëtzebuerg de Fall ass.

Wéi gesot, ech si frou dass mer déi zwee Gesetzter hei haut wäerte gestëmmt kréien an domat och dozou bäidroen, dass och d'Fraen, déi hei waarden a fannen dass hir Rechter net alleguer respektéiert sinn, dann och selbstverständlech kënne do akloe goen.

Merci villmools.

M. le Président.- D'Diskussion ass elo ofgeschloss a mir kommen zur Lecture vun den Artikelen iwwert déi zwee Projeten a stëmmen driwwer of. Fir d'éischt de Projet 4959.

Lecture du texte du projet de loi (par M. Jean Spautz)

Den Article unique ass gelies an ugeholl.

Mir stëmmen dann elo direkt iwwert dee Projet of.

Vote sur l'ensemble du projet de loi et dispense du second vote constitutionnel

Déi déi fir de Projet si stëmme mat Jo, déi aner mat Neen oder si ent-hale sech.

De Projet de loi 4959 ass eestëm-meg mat 59 Jo-Stëmmen ugeholl.

Ont voté oui: MM. Lucien Clement, Marcel Glesener, Jean-Marie Halsdorf, Norbert Hauptert, Ady Jung, Nico Loes, Paul-Henri Meyers, Mme Marie-Josée Meyers-Frank, M. Laurent Mosar, Mme Ferny Nicklaus-Faber, MM. Patrick Santer, Marcel Sauber, Marco Schank, Jean Spautz, Mme Nelly Stein, MM. Nicolas Strotz, Fred Sunnen, Lucien Weiler et Claude Wiseler;

Mme Simone Beissel, MM. Jeannot Belling, Xavier Bettel, Niki Bettendorf, Emile Calmes, Mme Agny Durdu, MM. Gusty Graas (par Mme Simone Beissel), Paul Helminger (par M. Théo Stendebach), Alexandre Krieps (par M. Emile Calmes), Claude Meisch (par M. Xavier Bettel), Mme Maggy Nagel, MM. Jean-Paul Rippinger, Marco Schroell, John Schummer et Théo Stendebach;

MM. Jean Asselborn (par M. Ben Fayot), Alex Bodry, Mme Mady Delvaux-Stehres, M. Mars Di Bartolomeo, Mme Lydie Err, MM. Ben Fayot, Jean-Pierre Klein, Jeannot Krecké, Lucien Lux (par M. Alex Bodry), Mme Lydia Mutsch, MM. Jos Scheuer, Georges Wohlfart et Marc Zanussi;

MM. Jean Colombero (par M. Gast Gibéryen), Gast Gibéryen, Fernand Greisen, Jacques-Yves Henckes, Aly Jaerling, Jean-Pierre Koepp et Robert Mehlen (par M. Aly Jaerling);

MM. François Bausch, Robert Garcia, Camille Gira, Jean Huss (par Mme Renée Wagener) et Mme Renée Wagener.

Ass d'Chamber d'accord fir d'Dispens vum zweete Vote ze ginn?

(**Assentiment**)

Et ass also esou decidéiert.

Da komme mer un den nächste Projet, de Projet de loi 4960.

Lecture du texte du projet de loi (par M. Jean Spautz)

Den Article unique ass gelies an ugeholl.

Mir stëmmen also of iwwert de Projet 4960.

Vote sur l'ensemble du projet de loi et dispense du second vote constitutionnel

Déi déi fir de Projet si stëmme mat Jo, déi aner mat Neen oder si ent-hale sech.

De Projet de loi 4960 ass eestëm-meg mat 58 Jo-Stëmmen ugeholl.

Ont voté oui: MM. Lucien Clement, Marcel Glesener, Jean-Marie Halsdorf, Norbert Hauptert, Ady Jung, Nico Loes, Paul-Henri Meyers, Mme Marie-Josée Meyers-Frank, M. Laurent Mosar, Mme Ferny Nicklaus-Faber, MM. Patrick Santer, Marcel Sauber, Marco Schank, Jean Spautz, Mme Nelly Stein, MM. Nicolas Strotz, Fred Sunnen, Lucien Weiler et Claude Wiseler;

Mme Simone Beissel, MM. Jeannot Belling, Xavier Bettel, Niki Bettendorf, Emile Calmes, Mme Agny Durdu, MM. Paul Helminger (par M. Théo Stendebach), Alexandre Krieps (par M. Emile Calmes), Claude Meisch (par M. Xavier Bettel), Mme Maggy Nagel, MM. Jean-Paul Rippinger, Marco Schroell, John Schummer et Théo Stendebach;

MM. Jean Asselborn (par M. Ben Fayot), Alex Bodry, Mme Mady Delvaux-Stehres, M. Mars Di Bartolomeo, Mme Lydie Err, MM. Ben Fayot, Jean-Pierre Klein, Jeannot Krecké, Lucien Lux (par M. Alex Bodry), Mme Lydia Mutsch, MM. Jos Scheuer, Georges Wohlfart et Marc Zanussi;

MM. Jean Colombero (par M. Gast Gibéryen), Gast Gibéryen, Fernand Greisen, Jacques-Yves Henckes, Aly Jaerling, Jean-Pierre Koepp et Robert Mehlen (par M. Jean-Pierre Koepp);

MM. François Bausch, Robert Garcia, Camille Gira, Jean Huss (par M. Robert Garcia) et Mme Renée Wagener.

Ass d'Chamber d'accord fir d'Dispens vum zweete Vote ze ginn?

(**Assentiment**)

Et ass also esou decidéiert.

Domadder wiere mer um Enn vun eiser Sëtzung ukomm. Déi nächst Sëtzung ass haut de Mëtteg a fänkt um hallwer dräi un.

D'Sëtzung ass opgehuewen.

(**Fin de la séance publique à 12.28 heures**)

Ordre du jour

Débat de consultation sur le programme directeur d'aménagement du territoire

(*Discussion générale*)

Au banc du Gouvernement se trouvent: MM. Michel Wolter et Charles Goerens, Ministres.

(**Début de la séance publique à 14.32 heures**)

M. le Président.- D'Sëtzung ass op.

Huet d'Regierung iergendwellech Kommunikatiounen ze maachen?

(**Négation**)

Dat ass net de Fall.

Op eisem Ordre du jour vun haut de Mëtteg steet d'Consultatiounsdebat iwwert de Richtlinnprogramm vun der Landesplanung. D'Riedezäit ass nom Modell 2 festgeluecht. Et si schonn age-droen: déi Häre Schank, Bodry, Calmes, Jaerling, Gira, Sunnen, Fayot a Mehlen. D'Wuert huet elo fir d'éischt den Här Innenminister Michel Wolter.

Débat de consultation sur le programme directeur d'aménagement du territoire

M. Michel Wolter, *Ministre de l'Intérieur*.- Här President, Dir Dammen an Dir Hären...

(**Interruption**)

Jo, Dir Dammen an Dir Häre kann ech soen.

Déi Debatt, déi mer haut an der Chamber féieren, ass eng vun deene leschten awer wesentlechen Etappen an enger jore-, jo vläicht jorzéngtelaanger Prozedur, déi zum Zil hat d'Landesplanung hei zu Lëtzebuerg op déi national a gemeengepolitesch Kaart ze kréien. Villes ass geschitt säit dem Ufank vun de 70er Jore mat der Ausaarbechtung vun engem éischte Gesetz 1974 an engem éischte Programme directeur vun 1978 an haut.

A mengen Aen ass d'Gesetz vum 21. Mee 1999 iwwert d'Landesplanung eent vun deene modernsten

aus Europa. Dëst Gesetz gëtt eis all d'Instrumenter déi mer benéidege fir eng zukunftsorientéiert, op de Prinzip vun der Nohaltegkeet opbauend raumplaneresch Entwécklung vum Land ze garantéieren. Dëst Gesetz gouf geschaf fir d'Entwécklung op kommunalem, regionalem an nationalem Plang ze koordinéieren. Et ass e kooperatiivt Gesetz, wat als Zil huet eng Dynamik ze schafen an der Zesummenaarbecht tëschent Stat a Gemengen, awer och ënnert de Gemenge selwer.

D'Ausschaffen an d'Ëmsetzung vu Regionalpläng gëtt de Gemengen d'Méiglechkeet zesumme mam Stat eng nohalteg Entwécklung vun hirer Regioun ze definéieren an ëmzesetzen. Déi sektoriell Pläng erlaben et de Ministären hir Orientatiounen an der Philosophie vum Programme directeur ëmzesetzen. D'Plans d'occupation du sol schlussendlech erlaben et eis d'Parzelleschafung vu verschidde Raim enger preziser Notzung zou-zeféieren.

D'Haaptinstrument vun der Landesplanung, d'Referenz ronderëm déi se sech opbaut a vun där se sech ofleet, ass awer de Programme directeur d'aménagement du territoire. D'Landesplanungsgesetz gesäit vir, dass de Programme directeur d'Synthèse vun de sektorielle Programmer duerstellt an dës op der Grondlag vum Gesetz sengen Objektive koordinéiert, Regiounen, sougenannte Régions d'aménagement, an Entwécklungs- an Attraktiounszentren, an der Ofkierzung CDA, proposéiert an d'Démarchen an d'Décisiounen vun der Regierung an de lokalen Autoritéiten orientéiert.

Wéi gesäit, Dir Dammen an Dir Hären, d'Prozedur vun der Ausschaffung vum Programme directeur aus? De Programme directeur gëtt vum Minister am Numm vun der Regierung zesumme mam Comité interministériel de l'aménagement du territoire ausgeschafft. Duerno geet e pour avis fir d'éischt an d'Gemengen an duerno an de Conseil supérieur de l'aménagement du territoire. Dës Prozedur huet, vläicht well et déi éischte Kéier war, leider insgesamt méi wéi dräi Joer an Usproch geholl.

Den zoustännege Minister mécht dann, an dat ass dat wat mer haut maachen, eng Deklaratioun virun

der Chamber. No dëser Presentatioun gesäit d'Prozedur dann als lescht Etapp déi definitiv Approbatioun vum Programme directeur duerch de Conseil de Gouvernement vir. Schlussendlech gëtt e sous forme appropriée am Mémorial publizéiert. Vun do un, an dat wäert geschwé sinn, orientéiert hien da formell d'Démarchen an d'Décisiounen vun der Regierung a vun de lokalen Autoritéiten.

Aus der Consultatiounsprozedur si bis elo dräi Typë vu Modifikatiounen an de Programme directeur agefloss: d'Verbesserung an d'Harmoniséierung vun der Ausdrucksweis, d'Aktualiséierung vu verschiddene Basisdonnéeën an d'Ergänzung vum Projet aus der Erfahrung vun deene leschten dräi Joer. Dobäi ass de Remarken, déi vun de Gemengen an den zoustännege Gremie gemaach gi sinn, Rechnung gedroe ginn, souwäit wéi si den Orientéierungen an den Ziler vum Programme directeur net widderstach hunn an och souwäit se mat sengem kompatibel waren.

Här President, Dir Dammen an Dir Hären, de Programme directeur, deem elo virläit, ass als Projet vun der viregter Regierung op den Instanzewee geschéckt ginn. E gesäit eng ganz Rei fundamental politesch Neiorientéierung vir, wat